

بررسی ضرورت حسابرسی تقلب

حسین رستگار^۱، کلثوم خانی^۲

۱. دانشکده علوم انسانی گروه حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیروان. خراسان شمالی

G-mail: Rastegar1353@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد حسابرسی موسسه آموزش عالی و غیر انتفاعی حکیمان بجنورد. خراسان شمالی

G-mail: khani13641201@gmail.com

چکیده

شناخت متغیرهای زمینه ساز بروز تقلب، ضرورتی برای سازمان ها به شمار می رود. از این رو سازمان ها بایستی برنامه های کنترلی سازمانی را به سمت وسویی پیش برند که امکان فرصت دهی به افراد مستعد به تقلب، کاهش یابد. یکی از کاستی های بزرگ سامانه آموزشی، بی توجهی به پدیده تقلب است. تا جایی که اینگونه مباحث در ساختار برنامه آموزشی (بویژه در ایران) کمتر مورد توجه قرار گرفته است. حسابرسان بایستی ماهیت تقلب را درک کنند. همچنین آن ها باید زمینه های رخداد، علت های احتمالی، کنترل ها و راهکارهای کشف رفتارهای متقلبانه را بشناسند. همچنین آن ها باید زمینه های رخداد، علت های احتمالی، کنترل ها و راهکارهای کشف رفتارهای متقلبانه را بشناسند که در این تحقیق به آن اشاره شده است.

واژه های کلیدی

ضرورت، حسابرسی، تقلب، حسابداری

مقدمه

گروه کثیری از استفاده کنندگان اطلاعات حسابداری، به اطلاعاتی اتکا می کنند که به شکل صورت های مالی و یادداشت های توضیحی توسط مدیران تهیه و ارائه می شوند، در بسیاری از موارد هدف تهیه کنندگان اطلاعات مالی، با استفاده کنندگان آن ها یکسان نیست و این موضوع ناشی از تضاد منافع بین گروه های دینفع در شرکت هاست؛ بنابراین جهت کاهش تضاد منافع گروه های مذکور، استفاده کنندگان اطلاعات حسابداری، به خدمات افراد صاحب نظر با صلاحیت و مستقل برای اعتبار دهی به اطلاعات حسابداری نیاز دارند، به نحوی که اطلاعات مذکور را باور کنند. نیاز به خدمات حسابرسان مستقل، در این استدلال نهفته است و فلسفه وجودی حسابرسان مستقل ایفای وظیفه اعتباردهی است. اعتبار دهی به صورت های مالی به مفهوم ایجاد اطمینان از منصفانه بودن اطلاعات مندرج در صورت های مالی و قابلیت اعتماد به آن ها است [۱] با توجه به نقش مذکور چنانچه حسابرسان در کشف و گزارش اطلاعات مالی گمراه کننده و تحریفات با اهمیت قصور نمایند، این موضوع در دراز مدت ارزش اقتصادی حسابرسی را کاهش داده و با سلب اعتماد استفاده کنندگان نسبت به گزارشگری مالی و کیفیت و اثربخشی حسابرسی، به ثبات و استحکام بازار سرمایه آسیب جدی وارد خواهد نمود.

کشف تقلب های بزرگ مدیران در سال های اخیر، نقش بزرگتری را به حسابرسی محول کرده است. این آخرین تغییر هدف حسابرسی نتیجه افزایش چشمگیر تعدادی از دعاوی حقوقی بوده است که در آن حسابرسان مستقل به عدم کشف تقلب های مدیریت متهم شده اند. افزایش شمار تقلب تحریف ها و ارائه های مجدد که اغلب با ورشکستگی شرکت های بزرگ در هم آمیخته، نگرانی هایی را درباره کیفیت صورت های مالی به همراه داشته است. به همین جهت پیشگیری یا کشف اشتباهات و تحریف های با اهمیت در صورت های مالی همواره کانون توجه سرمایه گذاران، قانون گذاران، مدیران و حسابرسان بوده است و بر همین اساس استانداردها و دستورالعمل های متعددی در زمینه مسئولیت حسابرسان در کشف تقلب و تحریفات در صورت های مالی وضع گردیده است.

با افزایش کنترل و رسیدگی، روش های کلاهبرداری و تقلب توسط متقلبان پیچیده تر شده و استفاده از مبانی علمی و اصولی، روز به روز بیشتر احساس می شود. مبحث تقلب؛ به منزله مطلبی نوظهور نیست، زیرا این پدیده شوم از سال ۱۹۶۰ به انواع متفاوت در محافل تجاری مطرح بوده است. سازمان ها و شرکت ها باید متوجه این مطلب باشند که علت ارتکاب تقلب مدیران و کارکنان، ناشی از مواردی همچون منطقی جلوه دادن این اعمال یا فشارهای اجتماعی وارده بر آنان است.

البته در این میان فرصت هایی که از انجام کنترل ها مهیا می شود نیز راه را برای ارتکاب تقلب هموارتر می سازد. جالب است بدانیم که به خاطر جنبه های پنهانی و زیرکانه تقلب، تقلب علاوه بر مسائل ناشی از مدیریت ضعیف، در سیستم هایی که مدیریتی کارآمد بر آنها حکمفرما است هم رخ می دهد. به همین جهت شایسته است سازمان ها به جای تلقین امیدهای واهی مبنی بر اینکه در سازمان های آنها تقلب روی نمی دهد باید با این مساله به شکل جدی روبه رو شوند و در این راستا نیز باید با برنامه های مبارزه با تقلب با پشتکار و تلاش زیاد تا مرحله کشف کامل آن پیش روند. شکی نیست که مهم ترین دلیل برای ارتکاب تقلب و فساد وجود حرص و طمع است.

استانداردها و رهنمودهای ارائه شده توسط مراجع حرفه ای

معمولا به طور ادواری ادعاهایی در مورد میزان توانایی حرفه حسابرسی در برآوردن نیازهای استفاده کنندگان آن مطرح شده است، اما در اواخر قرن گذشته و به ویژه در دهه ۱۹۸۰ این مباحث